

Mézeskalács

• 67. évfolyam

• 2019. május

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

A következő jeles napot Ödön, a sün személyesen és nagy büszkeséggel jelentette be nekem ma reggel: ez május 10-e, a madarak és a fák napja. Elmesélte, hogy az idén, azaz 2019-ben az év madara a gólyatöcs, az év fája pedig a pécsi havihegyi mandulafa lett. Kiadtam hát a feladatot Elemérnek, a hörcsögnek, hogy nézzen utána és írja meg, milyen madár a gólyatöcs, és milyen idős az a híres mandulafa.

Végre kirándulhatunk az erdőben. Megfigyelhetjük a fákat, madarakat és az előbújó virágokat. Most virágzik az ibolya, a nárcisz, a hunyor, a téltemető, a csillagvirág, a bőrlevél és az aranyvessző is.

Kis újságotok következő számában írunk ezekről a különleges nevű virágokról is. Ti pedig cserébe rajzoljatok és írjatok nekünk tavaszi kirándulásaitokról, utazásaitokról!

Ödön, a süni arról is hírt adott ma nekem, hogy igencsak sok szép rajz érkezett színes madárrakkal és tavaszi hangulatú erdőkkel a múlt hónapban a Mézeskalács postaládájába.

Üdvözl benneteket

Mézes Marcipán, a mókus

Szárnybontogató és rajzpályázat:

- Utazni jó
- Kirándultunk
- Térkép, távcső, iránytű

Fedőlap: Móricz Ildikó képzőművész alkotása

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Készült a Magyar Kormány támogatásával

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

nka

Nemzeti Kulturális Alap

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■
■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■
■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Munkatárs: **Fehér Ildikó** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség** – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasmam@magyarszo.rs ■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■ Honlap-megjelenítés: www.tippnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Donászy Magda

Almafa virága

Virág vagyok én is
Almafa virága
Zöld levelek közül
nézek a világba.
Jaj! Le ne tépjetek
Jaj! Le ne vágjatok!
Hadd teremjen almát
Öreg almafátok.

Május

Május hónap neve a római Majának, a termékenység istennőjének a nevéből ered. De hívjuk még: Ígéret havának – Tavaszutó havának és pünkösöd havának is.

Május 1. – Munka ünnepe

1890 óta a munkások nemzetközi ünnepe. Ehhez a naphoz kapcsolódik még a májusfa állítása is. A székelyek jakabfának, hajnalfának, másutt májfnak is nevezik. Források szerint már a XV. században szokás volt, de eredete valószínűleg még régebbi, a római pogány szokásból eredeztethető. Ezeknek a több napig tartó fesztiváloknak a késői utóda a majális.

A májusfa a tavasz, a természet újjászületésének a szimbóluma, de jelenti a lányok elismerését, a nagylányokhoz való tartozást. Május elsejére virradóra szokás állítani a nagylányok háza előtt.

A legények csoportokba verődve, éjszaka állítják, ami lehet sudár fa, vagy zöldellő, virágzó ág. Szalagok, kendők, virágok, üveg bor és más ajándékok is kerülnek rá, néhol egy kis táblát is ráakasztanak, amilyen értékeli a lány „magaviseletét”. Ezzel adták a falu tudtára, hogy melyik lány tesz nekik.

Sok helyütt pünkösdkor vagy május végén „kitáncolják” a fát, vagyis a fát kidöntik táncmulatság keretében, muzsikaszó mellett.

De szokás még a májusi virág küldése is. A legények szépen feldíszített cserepes virágot küldenek annak a lánynak, akinek udvarolnak, s a virág az ablakba kerül.

Május 4. – Flórián napja

A tűzoltók védőszentje.

A legenda szerint ugyanis imádságával már gyermekkorában megmentett egy égő házat az elhamvadástól. Tisztelete az újkorban élénkült meg, és elsősorban Közép-Európára volt jellemző.

Fagyosszentek: május 12. – Pongrác, május 13. – Szervác, május 14. – Bonifác napja

A népi megfigyelés szerint az időjárás általában hidegebbre fordul, sőt a szentek gyakran fagyokat is hoznak – innen a közös nevük. Viszont, ha ilyenkor a várhatónál melegebb az idő, hűvös nyárra lehet számítani. Fagyosszentekig nem volt ajánlatos a palánták kiültetése. A fagyok a gyümölcsösökben és a szőlőkben is nagy károkat okozhattak. A gazdák, hogy virágzó gyümölcsfáikat megvédjék, éjjelenként füstölték őket.

„Szervác, Pongrác, Bonifác,
mind a fagyosszentök,
Hogy a szőlő e ne fagyjon,
füstöljenek kendtök!”

Május 15. – Zsófia napja

A néphagyomány szerint Zsófia is hozhatott fagyot vagy hideget. Ő az egyedüli női fagyosszent. Gyakran hidegebb tudott lenni, mint három említett férfitársa.

Május 25. – Orbán napja

A néphagyomány őt is a fagyosszentek közé sorolja. A szőlő védőszentje. Gyakran emeltek neki szobrot, kápolnát a szőlőhegyeken.

Cifra palota

(Magyar népdal)

Cifra palota,
zöld az ablaka,
gyere ki te tubarózsa,
vár a viola.

Kicsi vagyok én,
majd meg nővök én,
esztendőre vagy kettőre
legény leszek én.

Esőhívogató mondókák

Ess, eső, ess,
három hétig ess!
Hullj a rétre,
a vetésre,
ess, eső ess!

*

Eső, eső, essél,
buborékot vessél,
hogy a búza nőjön,
a gyermek örüljön,
lesz kenyér, lesz kalács,
karácsonykor finom fánk.

*

Mag, mag, búzamaz,
nőjél, nőjél hamarabb!
Esőt, felhőt hoz a szél,
szomjas soha ne legyél!

*

Ess, ess, esőcsepp,
Szomjas a föld,
itasd meg!

*

Bőg a szamár, eső lesz,
Holnapután vásár lesz.

Csanádi Imre

Májusdicsérő

Május,
mosolygó,
békák torkát
megoldó,
gyöngyvirág-nyitogató,
cserebogár-zúgató.
Röptetsz
madarat,
meghozod
a nyarat,
fészekalja
fecskét,
fára cseresznyét.

Tomin Botond, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Tóth Árpád

A fa

Oh nézd a furcsa ferde fát,
Mint hajlik a patakon át,
Oh lehet-e, hogy ne szeresd,
Hogy benne társad ne keresd?
Már ága között az arany napot
Nem tartja, madara elhallgatott,
Virága nincs már, sem gyümölcse,
Ő mégis áll, az alkony bölcse,
Mint a tűnődő, ki ily estelen
A végtelen titkába elmerül
És testtel is szelíden arra dül,
Amerre lelke vonja testtelen...

Molnár Cecília, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Zelk Zoltán

Mit mondanak a madarak?

Hát te igazán megérted,
mit a madarak beszélnek?
nemcsak csipegnek, pityegnek,
füttyülnek és csiripelnek?
– Ó, dehogysis, szólnak mást is,
van őnekik szavuk száz is,
vagy talán még ezerszáz is!

Cinke

Hallgasd csak a cinegét,
azt mondja, hogy: „Nyitnikék!
Elovadt a hó, a jég
ne aludjon kert, a rét,
az a dolguk: nyitni, nyitni,
virágot, rügycet kinyitni,
nyitni, nyitni, nyitnikék!”
Nem mindig ilyen vidámak,
mikor téli ágra szállnak,
eledelre nem találnak,
panaszkodnak: „Nincs... nincs...
nincs...”
Itt sincs...itt sincs, sincs, sincs,
sincs...”
Ha valamit mégis lelnek,
még akkor sem örvendeznek,
mert keveset ad a tél –
mondják is, hogy: „Kicsit ér!”
Kicsit ér! Kicsit ér!

Rigó

Hát most milyen madár szól itt?
S hallod, éppen téged szólít,
téged szólít, tőled kérdi,

tudsz számolni? Mondd meg néki,
ezer fán mennyi dió.
Ha nem felelsz, hát megmondja,
tavaly ősszel megszámlolta,
ezer fán annyi dió,
hogyan éppen egy millió!
Fiú! Fiú! Millió!
Millió! Millió!

Pacsirta

Ez meg milyen madár lehet?
Túlszállt már három felleget,
s mindjárt eléri az eget!
A pacsirta! Ki más lehet?!
Mindig csak az eget járja,
földön fészkel, égen szárnyal,
sohase röpül a fára!
Figyeljed csak milyen tréfás,
jókedvű a mondókája:
„Felmegyek!
Felmegyek!
Megnézem
az eget!
Kérek ott
szekeret,
lovat és
szekeret!”

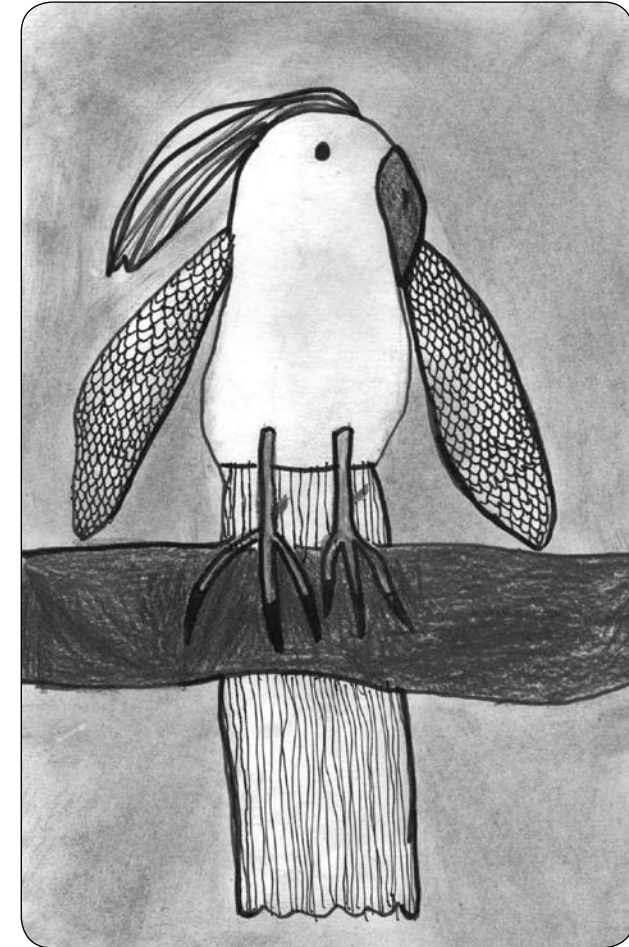
Gazdag Erzsébet

Álmomban...

Álmomban hol jártam?
Erdőben. S mit láttam?
Két nyulat, két szarkát,
kop-kop-kop, víg harkályt.

A nyulak füleltek,
két lábra leültek.
A szarkák csörögtek,
csörögve pörögtek.

A harkály, kop-kop-kop,
koppantott egy nagyot.
Elillant az álmom,
még most is sajnálom.

Kujundzsity Noel, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Gulyás Pál

Hegedűszó az erdőn

Ki hegedül a fákon át,
honnan jön ez a dallam?
Itt a csend szórja mákonyát
s itt fekszik az udvarban
a rózsaszínű makk, amely
kettéhasadva várja,
hogyan egy kéz fölemelje majd
a lombok távolába.

Mily lágyan süpped az avar,
ha lépek jobbra-balra!
De most egészen megzavar
egy hegedű hatalma!

Itt a béke zsong s az ágakon
remegnek pókfonalok...
De most a fák között a hang,
mint lassú vér szivárog.

Ki hegedül a fákon át,
e dal forrása hol van?
Itt a csend vonja sátorát
fölém a néma lombban.
S míg hallgatom a fák alatt,
e zene honnan árad:
agg törzsükön fényt váltanak
a messzi égi tájak.

Baráti Anett, 3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Tamkó Sirató Károly

Öt kis madárka

Összebújt öt kis madárka.
Nem zavarja őket semmi.
Suttogó hangjuk csicsergi:
mégiscsak szép,
mégiscsak jó
apró kis madárnak lenni.

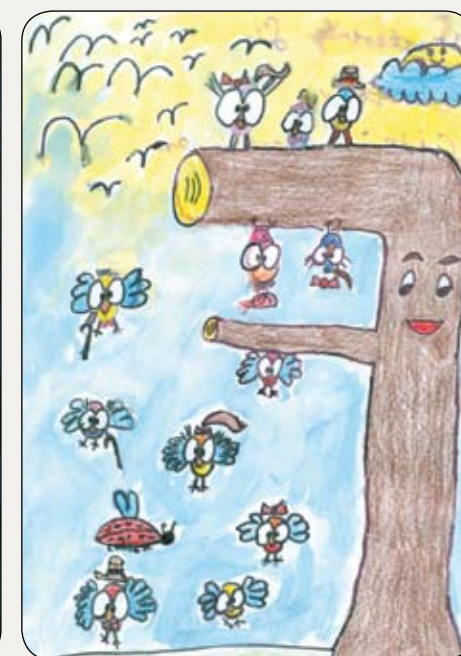
Német Martin

2. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Sebők Csáki Szintia

4. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Szvetkovity Lia

3. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

A harkály és a fakopáncs ruhája

Kopogtatta a fekete harkály a lucfenyő kérgét szorgalmasan, lárvákat, bogarakat keresgélt. Egyszerre mintha csak elvágta volna, a kopogás megszűnt. Hatalmas csend borult az erdőre.

Történt ugyanis, hogy a harkálynak furcsa ötlete támadt: miért van neki fekete tolla és piros sapkája, amikor a többi madár gyönyörű, színes és tarkabarka tollruhát hord.

Másnap találkozott rokonával, a fehérhátú harkállal, és rögtön meg is kérdezte tőle: Nénikém, neked miért van fekete sapkád és a kabátod hátul fehér a szárnyaidnál, pedig olyan szép csíkos?

– Honnan tudhatnám én azt? De repüljünk el a nagy fakopáncs bátyóhoz – tanácsolta a fehérhátú harkály, és kettesben máris a bükkfaerdőbe szálltak.

– Fakopáncs bátyó! – kezdték egymás szavába vágva, miért van a fekete harkálynak csak fekete tolla, a fehérhátúnak fehér is, neked pedig az egész ruhád olyan szép tarka?

– Különös dolog ez, igazán soha nem is gondolkoz-

tam a dolgon – csóválta fejét a nagy fakopáncs, így a fekete harkály ismét nem tudott meg semmit.

Talán a búbosbanka okosabb lesz, meglátogatom, tőprengett magában a fekete harkály. El is repült, hogy megkeresse. Aztán megkérdezte tőle mikor rátalált éppen a fészke mellett, ahogy etette fiókáját.

– Kedves Búbosbanka! – szólította meg, – Nem tudod, miért van nekem csak fekete tollam és piros sapkácskám, míg te olyan szép koronával és csíkos tollakkal ékeskedhetsz?

– Nem tudom, repülj inkább a szarkához! Amott fészkel az erdő szélén, azon a nagy akácfán. Ő állandóan röpköd az erdőben és mezőn, sok mindent lát és sok mindent megtudott a világból. Nekem különben is dolgom van, mert ennivalót kell gyűjtsek.

Fel is kereste a harkály a szarkát. Éppen egy fényes gombbal jött vissza valahonnan. A kíváncsi harkályl szoba sem állt, talán félt, hogy elveszi a fényes kabátgombot, amit a fészke mélyére rejtett.

A harkály innen is továbbrepült, s az egyik kis tavacs-kánál, egy fa víz fölé nyúló ága hegyén, ott csücsült a csillogó színekben pompázó jégmadár, amint a halakat leste. Mindjárt szóba is elegyedett vele:

– Mennyire irigylem ezt a pompás tollazatot, nem tudom miért, nekem mindig fekete gyászruhában kell lennem!

– Nincs mit irigyeljél, mert állandó veszélyben lennék, ha nem tanultam volna meg rejtőzködni, mindig óvatosnak kell lennem. Látod, a hasam barna, így a halak sem vesznek észre, ahogy itt ülök a faágon, a hátam meg kék, s fentről sem látnak, mert úgy látszom, mintha a víz lennék. De azért mindig vigyáznom kell, fészkeket is mindig rejtetem.

A csalódott fekete harkály itt sem tudott meg többet, csak hallott valamit a veszélyekről, meg a rejtőzködésről. Repült tovább a harkály, s mindenkitől kérdezősködött, de senki nem mondott semmi bizonyosat. A tő fölött éppen egy sirály körözött, oda kiáltott neki, és elpanaszolta

bánatát, de a sirály kinevette, a víz alá bukott egy halacskaért, és gyorsan elszállt.

Aztán meglátott az egyik erdei tisztáson egy szép kis erdészházat. A közelébe repült, felült az egyik fa oldalára, s onnan leselkedett az udvarra. Sokféle jószág szaladgált ott, de ezekről tudtam, hogy háziállatok, az erdészné asszonyosság baromfiudvara ez. Itt nincs is mit kíváncsiskodjon, a tyú-

kok, libák úgysem tudnak semmit. Egyszerre a ház mögül, büszkén és peckesen elősétált a páva. Csodaszép tollazata volt, s a farka, az kész csoda. Meg is kérdezte, nem tudja, hogy neki, a fekete harkálynak miért csak fekete a tolla.

– Csak egy madár lehet ilyen szép, az én vagyok, a páva. Talán nem akarnál, te kis buta, rám hasonlítani. A páva büszkén felfuvalkodott,

széttárta toll-legyezőjét, és odébb sétált.

Eltelt a nyár, eljött az ősz. A lomberdők levelei arany-sárgák lettek. A harkály végezte dolgát, kopogtatta a fák kérgét. Egy sereg tarka madár röppent mellé, a stiglicék voltak.

– Kedves barátaim – szólította meg őket a fekete harkály. – Nem tudjátok, nektek miért tarka a tollatok, az enyém meg csak fekete?

– Nem tudjuk! Nem tudjuk! – csicseregtek szaporán –, de ahogy hallottuk, a bagoly a legokosabb madár. Tőle kérj tanácsot.

– Hogy ez nekem nem jutott eszembe – mérgelődött, s mindjárt útnak is eredt a bagolyhoz. Az a tollát fölborgozta, s egyből megoldotta a rejtélyt:

– A madarakat a tolluk színe védi, olyan színűek, ami elrejtő őket. Az erdő sötét mélyében, ahol te tartózkodol, a fekete tollra senki nem figyel fel. S a fa odvában a fészket idegen ostromolná, kidugod piros sapkás kis fejed, biztosan megjijedne s egyből továbbállna.

A harkály megköszönte a bagoly válaszát, és elégedetten kopogtatni kezdte a legközelebbi lucfenyőt: kip-kop, kipi-kop, kipi-kipi-kop-kop.

Ő volt a fekete harkály, de egyébként fakopáncs is a neve.

Anyák napja

Volt egyszer egy mesebeli kisfiú, Jancsikának hívták őt is, mint a legtöbb mesebeli kisfiút. Jó kisfiú volt meg rossz kisfiú, csendes is volt, lármás is volt, akárcsak az igazi kisfiúk. Ennek a Mesebeli Jancsikának volt egy üveggolyója, de nem ám olyan üveggolyó, amilyen a te zsebedben van, meg néha az enyémben is! Jancsika üveggolyója igazi varázsgolyó volt: ha jól a tenyerébe szorította, s közben elmondta a varázsigt: „Hipp-hopp, az legyen, ami akarok! – Mesebeli Jancsika nyomban átváltozott valamivé, amihez éppen kedve volt.

Hol cinke képében röpdösött, hol mint vidám mókus ugrált a legmagasabb fák ágain, aztán beállt nyuszinak, őzikének, gyíknak, halacsknak, amihez éppen kedve volt. Egy szép napon meg addig-addig szorongatta az üveggolyót, míg medveboccsá változott.

Mesebeli Jancsika most mint medvebocs ballagott a szamócás erdőben. Összetalálkozott az erdő legeslegöregebb medvéjével, s illedelmesen köszönt neki:

– Jó reggelt, Legöregebb Medve! Nem vagyok ám bocs, egy percig se hidd, én vagyok a Mesebeli Jancsika!

– Brumm... Hallottam már rólad, te gyerek! Sok kalandodat emlegeti az erdő aprajagyja!

– Igazán? Ez nagyon kedves az erdő aprajagyjától! És mondd csak, Legöregebb Medve, arról is hallottál, hogy hétfőn cinke voltam, ide-oda szálltam, felhők mögött, csillagok közt jártam, de aztán megtámadott a Gonosz Sas?

– És hogyan menekültél meg a Gonosz Sastól, hova bújtál előle?

– Nem bújtam én sehova! Visszarepültem az én mesebeli anyukám mesebeli házacskája, a házacska ablakán kopogtam, kinyílt az ablak, és én megint Mesebeli Jancsika voltam, akit nem bánthat a Gonosz Sas, mert vigyáz rá az anyukája.

– Brumm... – mondta a Legöregebb Medve. – Jó annak, akinek anyukája van. És mikor halacska voltál, és a vizek mélyén jártál..., mesélj csak erről!

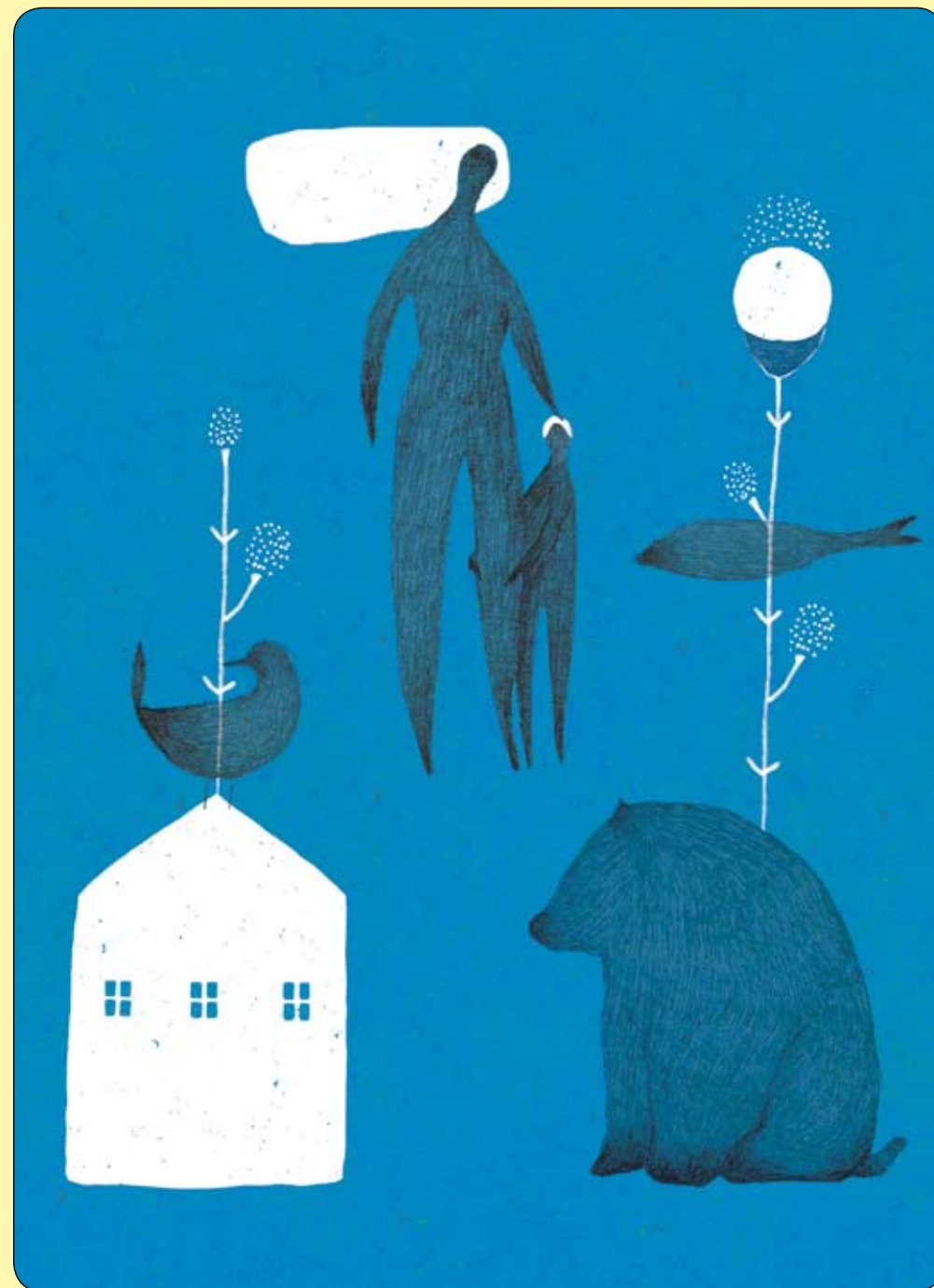
– Mikor halacska voltam, és a vizek mélyén jártam, a folyóban aranyhomokot, a tengerben drágagyöngyös kagylót láttam. És egyszer hálóba akadtam. De nem ijedtem ám meg! A halászok hangosan dicsekedtek, hogy milyen szép halacska van a hálójukban, ezt meghallotta az én anyukám, oda-szaladt, és az erős kezével széttepte a hálót, sírt is, nevetett is, és azt mondta: „Csakhogy ismét nálam vagy, Mesebeli Jancsika!”

– Brumm... – mondta a Legöregebb Medve. – Jó annak, akinek anyukája van!

– Jó bizony – mondta a medvebocs, azaz hogy Mesebeli Jancsika.

– Nekem a legjobb a világon, mert szállhatok a felhők között, hogy megsámoljam a csillagokat, lemerülhetek a mély vizekbe, hogy gyöngyöt halásszak, elmehetek akár a világ másik végébe is, nem félek, mert a mesebeli házacska ablakából mindig engem figyel az anyukám, mindig tudja, hol vagyok, hogyan segítsen, ha bajban vagyok, és mindig megcsókol, ha hazamegyek a világ másik végéből.

– Brumm... – mondta az erdő legeslegöregebb medvéje. – Jó, ha egy kisfiúnak varázsgolyója van, de a legeslegjobb mégiscsak az, hogy anyukája van.

Móricz Ildikó illusztrációja

Szárnybontogató

Mondjam még?

– Volt egy macska
meg egy madaracska!
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Volt egy menyecske
meg egy tejecske!
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Volt egy fecske
meg egy kecske!
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Volt egy kezeske
meg egy fejecske!
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Ha neked ez nem elég,
üsd agyon a legyecskét!
Bumm!

Kiss Lara
2. osztály, Dózsa György iskola,
Gunaras

Tavaszi

Én nagyon szeretem a tavaszt, mert előbújnak az állatok a rejtekükből, a fák pedig rügyezni kezdenek. Friss a levegő, illatos virágok nőnek, és szép színes lesz a táj. Hazatérnek a költöző madarak. Az emberek kedve is jobb ilyenkor. Persze vannak olyan napok, amikor rossz, esős az idő, de ezt az emberek nem bánják, mert tudják, kell az eső a növényeknek. Ezt az évszakot a nyár követi, amit azért szeretünk, mert sokat járhatunk fürödni.

Huszák Anikó,
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Mese a tavaszról

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy erdő. Ebbe az erdőbe beköltözött a tavasz. Ennek mindenki örült, kivéve a favágókat. Ők ugyanis a kivágott fákkal kereskedtek minden télen. Ebben az évben úgy döntöttek, hogy kivágják az erdő összes fáját, mind egy szálig.

Egy mókus, Mogyoró Matyi kihallgatta őket, és egyből futott a Tavaszhoz.

– Tavasz! A favágók ki akarják vágni az erdő összes fáját!

– Juj!

– Bizony, hogy juj! – mondta Mogyoró Matyi.

A Tavasz gondolkodott.

– Áhá!

– Mi az, hogy áhá?

– Megvan, hogy mivel tudjuk megállítani őket! A varázsfurulyával.

– És hol van az a furulya?

– Fent, a legmagasabb fa tetején.

– Én megszerzem!

– Rendben.

Matyi felmászott a legmagasabb fára. Kisvártatva újra megjelent.

– Ez az! Megtaláltam!

– Nagyszerű! Akkor mehetünk is.

Hóseink elindultak a favágók felé, akik nagy munkában voltak. Már elég sok fát kivágtak. Ekkor Mókus Matyi belefújt a varázsfurulyába. Csodás hangja volt. A munkások abbahagyták a favágást és táncra perdültek. Csak táncoltak, táncoltak, táncoltak...

Ha a favágók nem táncoltak volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Böde László
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Szárnybontogató

Az én meccsem

Volt egy meccsem

Régen még

Két gólt lőttem

Úgy volt szép.

Kapus repült

A szegény

Labdát látta

Gólban rég.

Minket támadt

Az ellenfél

Becsúsztam

A gól elé.

Végeredmény

Kettő null'

Ronaldo

Se tudna úgy.

Hardi Emil
2. osztály, Október 10. iskola,
Szabadka

Családom

Az én családomnak négy tagja van. Apa, anya, a bátyám és én. Mi vagyunk a Molnár család.

Nekünk úgy telik egy nap, hogy anya felébreszt, közben a bátyám már rég fenn van. Felöltözünk, megmosakszunk, reggelizünk. Miközben mi ezt csináljuk, apa szépen megissza a kávéját. Elbúcsúzunk a szüleinktől, és irány a sulis.

Délután, a sulis után lepihenünk a bátyámmal. Anyu elkészíti az ebédet, apa kinn pálinkát főz.

Ebéd után anya takarít, apu tovább végzi a dolgát. Mi Petivel tanulunk és csintalankodunk.

Mindenki igyekszik minél előbb elvégezni a munkáját, hogy mihamarabb együtt lehessünk. Aztán jön a móka, kacagás és a közös játék (activity). Olyan vicces, amikor anya és apu el akarnak valamit mutatni. A közös filmezések felejthetetlenek.

Szeretem a családom, mert mindenki jószívú, kedves, és mindig számíthatunk egymásra.

Molnár Sára,
3. osztály, József Attila iskola,
Kupuszina

Mondjam még?

– Volt egy villa meg egy kés!
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Volt egy kaptár meg egy méh.
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
– Volt egy német meg egy svéd.
Tovább is van, mondjam még?
– Mondjad!
Ha neked ez nem elég,
egyed meg a süteményt!
– Hamm.

Benák Lúcia
2. osztály, Október 10. iskola,
Szabadka

Madarak és fák • Madarak és fák • Madarak és fák • Madarak és fák

Pap Kinga
zentagunarasí óvodás

Farkas Olivér
3. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Huszák Anikó
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Bozsik Edvin
2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Kelemen Kata
3. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Benák Lúcia
2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Babcsányi Léna
EmArt Műhely, Szabadka

Losonc Bence
EmArt Műhely, Szabadka

Cseri Alekszandra
2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

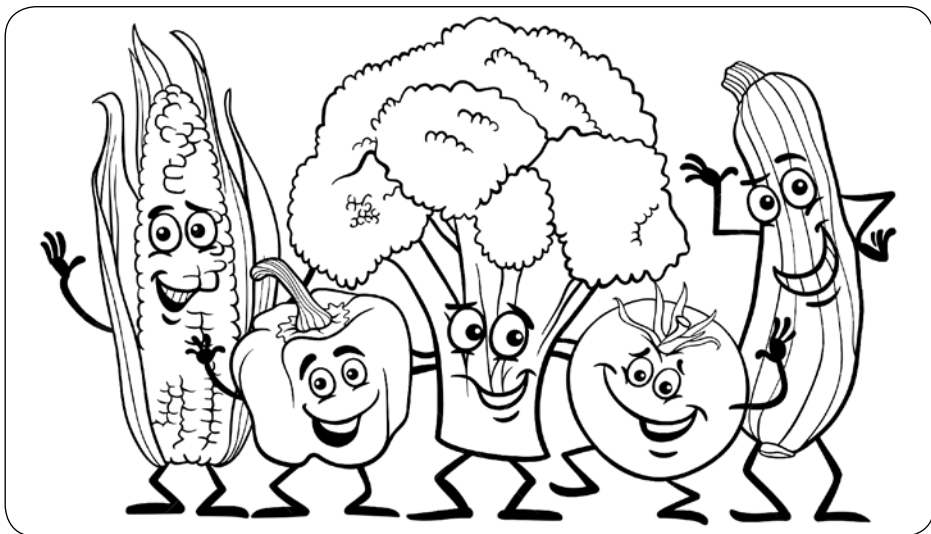
Kelemen Noémi
2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Tornai Kristóf
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Papp Mária Magdolna
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Főzőcske

Messziről jött hozzánk

El tudjátok képzelni a konyhaművészetet zöldség nélkül? Nehezen. Természetesnek tartjuk, hogy naponta – főzve vagy nyersen – zöldséget eszünk. És mégis volt idő, amikor a ma ismert zöldségfélék közül egyik sem termett a mi vidékünkön.

A konyhakerti és mezei növények őshazája Ázsia. Már Hérodotosz görög történész is említi, hogy az Eufrátesz partján terem a „szájszemű hasznos kukorica”. A hüvelyesek és más zöldségfélék Perzsiából, Görögországon keresztül száz év elteltével jutottak el hozzánk.

A káposzta fontos eleme volt a római étlapnak. Onnan állítólag Julius Caesar közvetítésével terjedt el Galliában (a mai Franciaországban), majd az egész Közép-Európában. A római katona, aki híres volt bátorságáról, rátermettségéről, állítólag nagy mennyiségben fogyasztott savanyú káposztát, sőt az a szóbeszéd járta, hogy káposzta nélkül nem

lehet harcolni. Abban az időben persze még nem tudták, hogy a savanyú káposzta sok C-vitamint tartalmaz, s ez tette a katonákat erőssé, harcedzetté és bátorrá.

Tiberius császár annyira megkedvelte az uborkát, hogy cserepekben termesztette, melyeket állandóan a nap felé fordított. Abban az időben persze nem ismerték még az üvegházakat, melegházakat, amelyekben ma már télen is zöldséget termesztünk.

A burgonya az Újvilág, Amerika ajándéka, második kenyereünk. A burgonyának köszönhetjük, hogy Európa leküzdötte a skorbutot, mely betegséget a vitaminban hiányos táplálkozás okozta. A burgonya igen sok értékes tápanyagot tartalmaz, és nagy mennyiségben C-vitamint.

Nagy Károly uralkodása idején nálunk már ismerték a babot, lencsét, retket, salátát, hagymát. Ezeket a zöldségféléket nagyrészt kolostori kertekben termesztették, és sokkal később

kerültek a köznép asztalára. A borsó értékes ritkaság volt, ezért királyi tápláléknak tartották.

Hogy az étel étvágygerjesztő legyen, már régóta izesítik fűszerfélékkel, szagos fűvekkel, magokkal, sok közülük ma is használatos. A tengerentúli fűszerek, melyeket rendszeresen használunk, igen értékesek voltak, aranyért mérték őket. Egy gramm fűszerért egy gramm aranyat fizettek.

Szerencsére azok az idők elmúltak. Ha szükséges, leszaladhatunk az üzletbe és megvehetjük a kívánt zöldséget, vagy a kertben uborkát szakíthatunk, karalábét szedhetünk, répát húzhatunk ki a földből.

Gondolom, ezután a történelmi visszaillesztés után még jobban fognak ízleni nektek!

Fejes saláta

A leveleire szétszedett, jól megmosott, megsózott fejes salátát ecetes vízből és cukorból készült öntettel leöntjük. Ízesítésére a citrom jobb, mint az ecet.

Uborkasaláta

A hámozott uborkát vékony karikákra vágjuk, vagy uborkagyalunk legyaluljuk. Beszó-

zuk, és ecetes vízzel leöntjük. A salátát fekete borszal, paprikával vagy péppé tört fokhagymával fűszerezünk.

Uborkasaláta paprikával és paradicsommal

A karikákra vágott uborkát, megmosott, felvagdalt paradicsomot és paprikát rétegenként besózzuk, és minden rétegre néhány szelet hagymát helyezünk. Az egészet leöntjük vízzel hígított, kicsit megcukrozott ecettel. Végül kevés olajat is öntünk rá.

Gyenge, fiatal zöldségsaláta

Gyenge, fiatal zöldséget, sárgarépát, fiatal karalábét, gyenge cukorborsót, főtt újborkonyót megtisztítunk és apró, centiméteres kockákra vágunk. Sűrű savanyú tejfelt apróra vágott kaporral, petrezselyemzölddel és metélőhagymával elkeverünk. Az apróra vágott zöldséget az így elkészített tejfellel leöntjük, kicsit megsózzuk, és egy órán át hűvös helyen állni hagyjuk.

(Forrás: Žela Inovecká: Vidám főzőiskola)

Barkács

Hogyan készíts fonalból madarat?

Színes fonalakkól néhány egyszerű lépésben madárkákat készíthetsz. A kedves, vidám díszek biztos mosolyt csálnak az arcodra, akárhányszor rájuk nézel. Próbáld ki többféle színkombinációt! A tarkabarka madárkák egymás mellett még vidámabb hangulatot árasztanak.

Amire szükséged lesz:

- fonal, lehetőség szerint 3-4 színben
- olló
- vonalzó
- ragasztópisztoly vagy hobbiragasztó
- műanyag szem vagy gyöngy, esetleg bors
- gyufaszál vagy hobbidrót

Mi az?

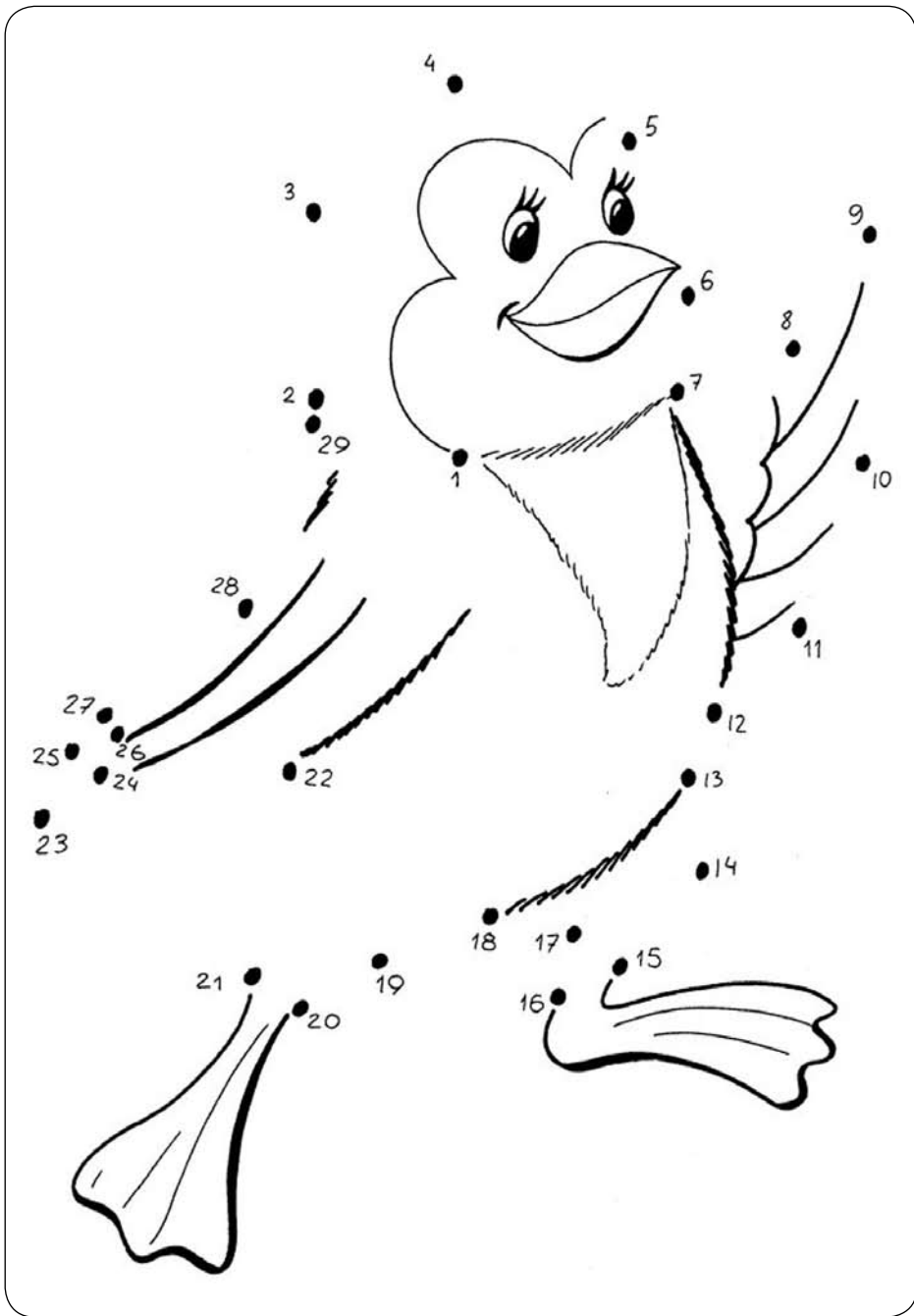
Dalolva száll az égre fel,
röptében is énekel.
(pacsipta)

Fúr-farag, de mégsem ács
kopog, mint a kalapács.
Fák orvosa, doktora,
erdőben az otthona.
(harkály)

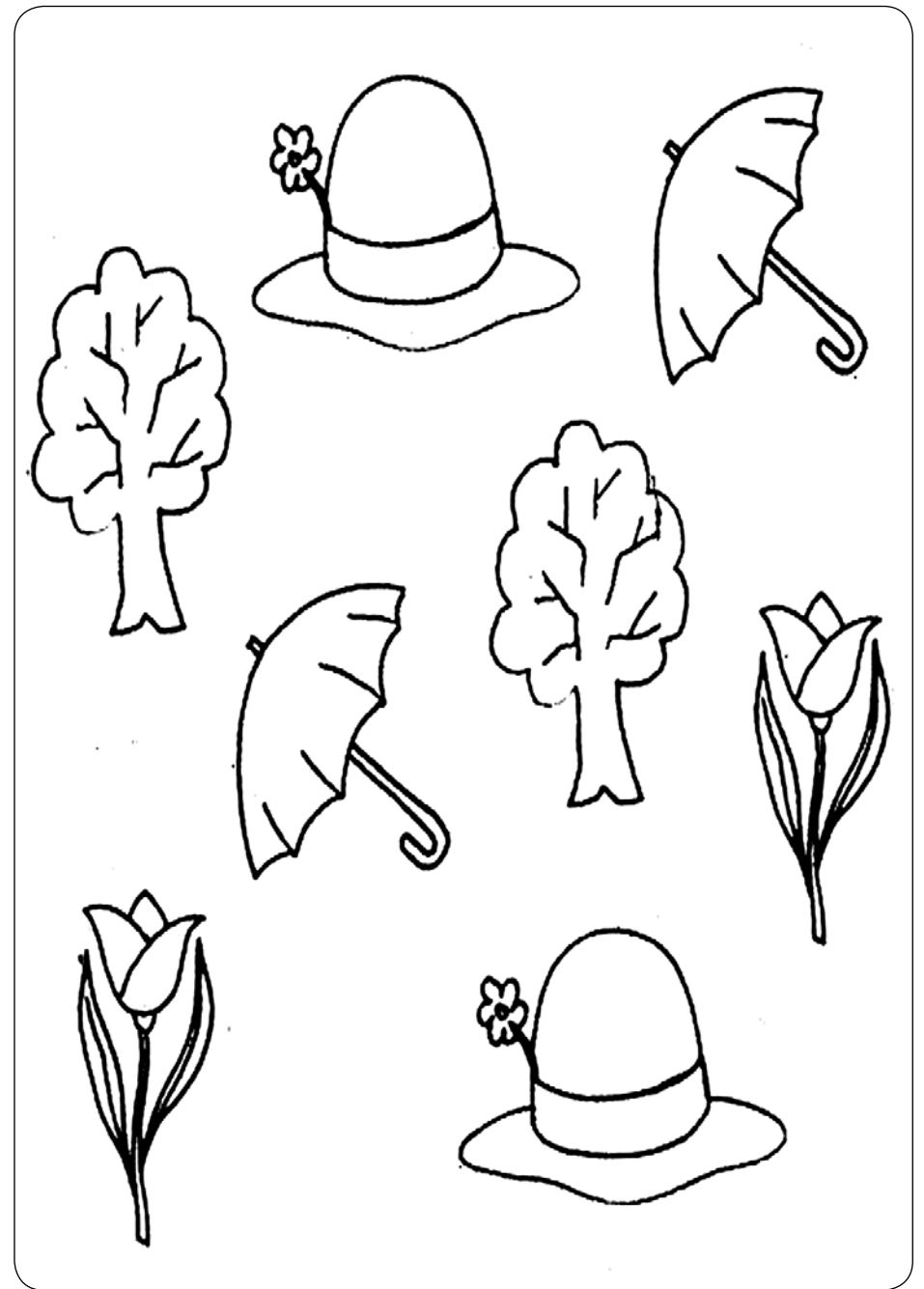
Szürke színű a ruhája,
nem repül el Afrikába.
Itt marad a téli fagyban,
magvakon él a nagy hóban.
(veréb)

Koronás, de nem király,
mégcsak nem is hercegnő,
Törzse vastag, ága sok,
évek alatt nagyra nő.
(fa)

Erdőn lakik, vagy a kertben,
zöld a színe télen-nyáron.
Feldíszítik decemberben,
oly szép akkor, mint az álom.
Mi az?
(fenyőfa)

Kösd össze a számokat!

Kösd össze a párokat!

A 2019. év madara – a gólyatöcs

A gólyatöcs, egyik szép régi nevén szé-kigólya, nem véletlenül kapta ezt a népi elnevezést. Hosszú lábával és csőrével, fekete-fehér színével valóban miniatűr fehér gólyához hasonlít. A tavaly nyári internetes szavazáson a három választható

madárfajra (gólyatöcs, gulipán és nagy póling) érkezett 8993 voks közül a gólyatöcs kapta a legtöbbet, így lett ez a faj az idei év madara.

Megjelenése

A hím homloka, torka, nyaka és alsóteste fehér, a fejtető, a tarkó, a nyak hátsó része, a hát, a váll és a szárnyak feketék. A tojó fején és nyakán több a fehér, a háta pedig barnásfekete. Vékony, fekete csőre hosszú. A **gólyatöcs** piros lábai rendkívül hosszúak (tudományos neve, a *Himantopus szíjlábút* jelent).

Elterjedése

Ez a madár igazi világpolgár, öt alfaja az Antarktisz kivételével az összes kontinensen, mintegy 302 millió négyzetkilométeren fordul elő.

Táplálkozása

Főleg vízi rovarokat és más gerincteleneket, elsősorban alacsonyabb rendű rákokat szedeget össze a víz színéről és a parti iszapfelületről.

Élőhelye

Legfontosabb élőhelyei a Duna-Tisza közén és a Tiszántúlon találhatók. A faj itt találja meg azokat a sekély, csak 20–25 cm mély szikes tavakat és öntésterületeket, amelyeken a hosszú lábával a vízben gázolva táplálkozni, a kiemel-

kedő szárazulatokon pedig költeni tud. Vonulási időszakban bármely sekély vízű élőhelyen: halastócsapolásokon, belvizes szántókon, gyepeken is találkozhatunk vele. A szikes tavak megfogyatkozásával a gólyatöcs ezeket az alternatív vizes élőhelyeket is mind gyakrabban használja fészkelőhelyként.

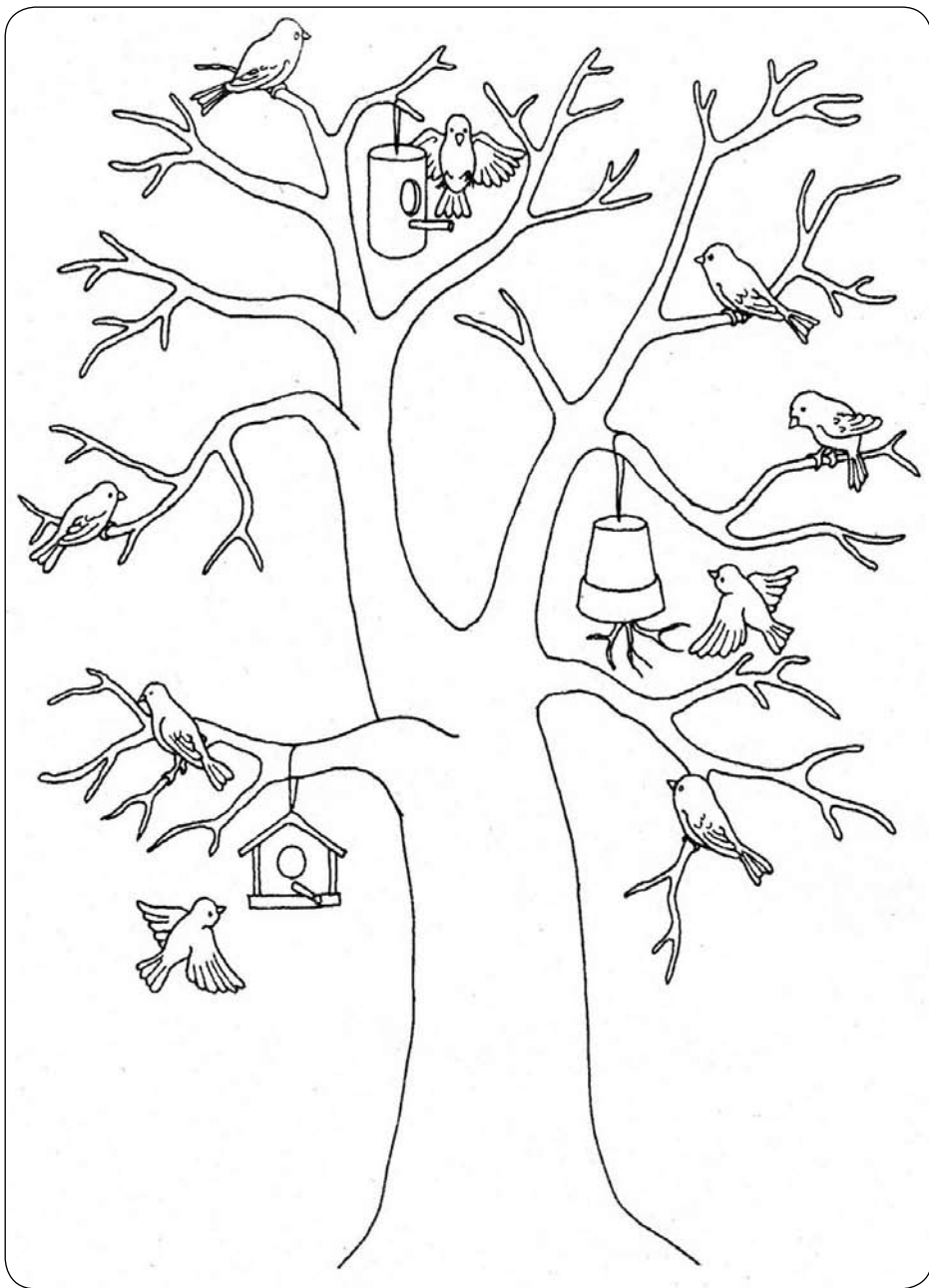
Költése

Kopár, sekély vízborítású helyeken, laza telepeket alkotva és egyesével is költ. Fészket úgy alakítja ki, hogy lehetőség szerint víz vegye körül, a növényzeti borítottság 50% körül alakuljon, magassága körülbelül 30 cm legyen. Fészke kis talajmélyedés, amibe növényi törmelkeket hord. Fészekalja 3-5 tojásból áll, a kotlási idő 25-26 nap.

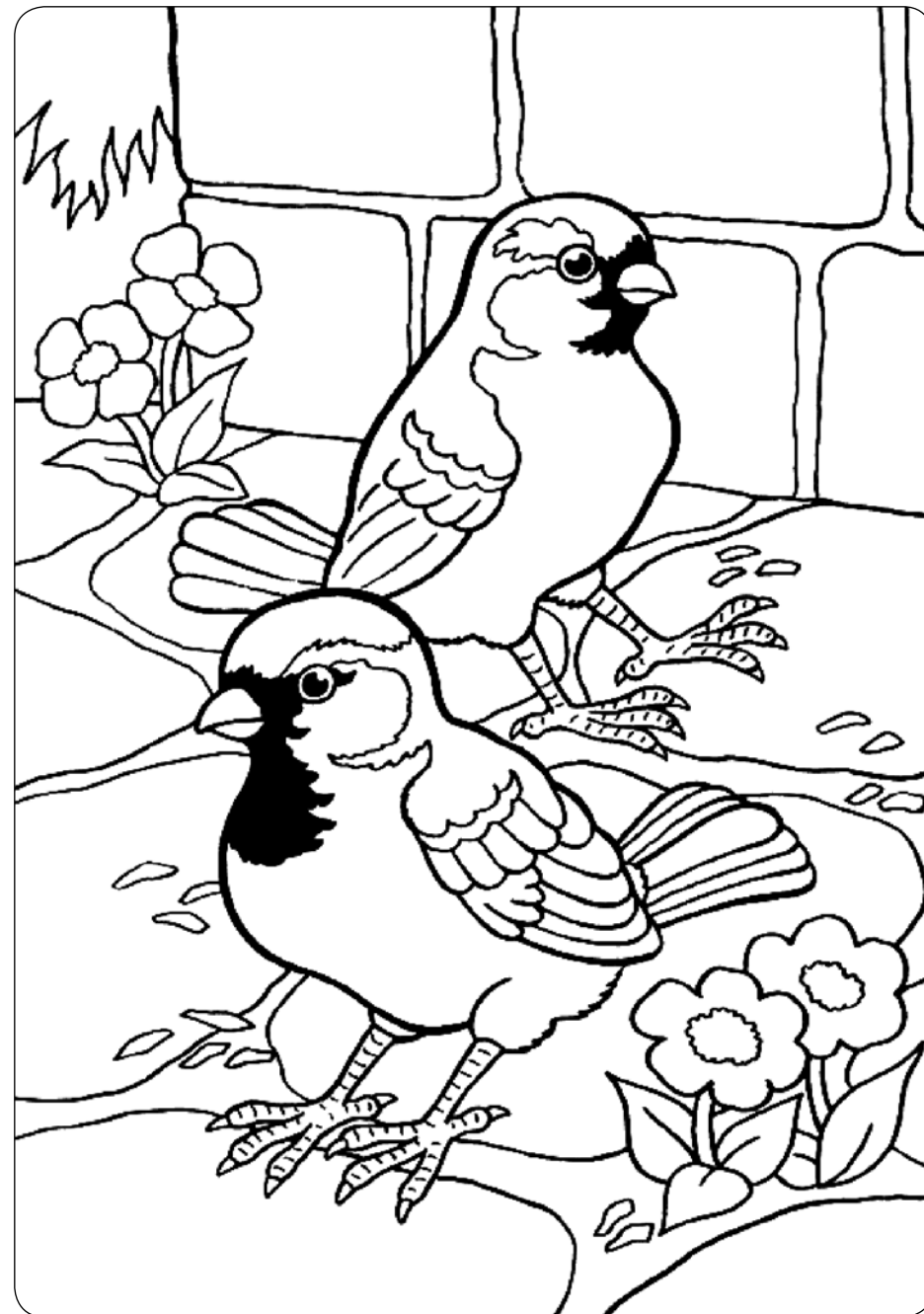
Vonulása

Hatalmas elterjedési területének nagyobb részén állandó, az Euráziában és Észak-Amerikában fészkelők vonuló. A hazai állomány hosszú távú vonuló. Tavasszal márciusban-áprilisban érkezik meg a trópusi Afrikából, és a költési időszak végén korán útra kel, többségük augusztusban el is hagyja hazánkat.

Számold meg, mennyi madár van a fán, és írd a kép mellé!
Rajzolj leveleket a fára, és színezd ki a képet!

Színezd ki a képet!

Az év fája

A pécsi havihegyi mandulafa lett az év európai fája

A Brüsszelben kihirdetett eredmény szerint **a legtöbb, 45 132 szavazatot a pécsi fa kapta.**

A Havas Boldogasszony-templom előtt álló, csavarodott törzsű mandulafa 135 éve örvendezteti meg virágaival a látogatókat. A mandulavirágzás Janus Pannonius püspök 1466-ban, egy mandulafáról írt verse óta az örök megújulás és a műveltség

szimbóluma is a 2000 éves városban.

A fehér sziklákon álló, szelekkel dacoló matuzsálemről már 100 évvel ezelőtt is szeretettel írtak.

Havihegy mandulafáit 1916-ban említették először a napilapok: „a mandulafasorban kezdődik az élet...” Később, egy 1926-ban megjelent cikkben olvassuk: „A Havihegyre vezető utat valamikor szép man-

dulafák árnyékolták, dacoltak az északi széllel, valahogyan olyan meleggé, olyan kedvessé tették a templom megközelítését. Tavasszal virágban pompázott az oldal, nyáron enyhe árnyékot nyújtottak az arra járóknak, őszel meghozták a rájuk szánt fáradozás gyümölcsét.” 1990-ben elismerően írtak a fákról: „...néhány példány több száz éves, és megélte a török időt”.

A pécsi havihegyi mandulafa

A versenyt szervező Ökotárs négytagú szakmai zsűrije választja ki azt a 12-15 döntőt, amelyekre a közönség a júliustól októberig tartó voksolás folyamán szavazhat – itt dől el, hogy melyik fa nyeri el a címet ebben az évben. Az év fája egy egészségügyi felmérésben részesül, és ha szüksége van rá, egy speciális ápolásra szóló utalványt is kap, amit a díjátadó ünnepség keretében nyújtanak át a fáat jelölőknek.

A második, illetve a harmadik helyen az idén az abramtsevói tölgy (Oroszország), valamint a Monte Barbeiro évszázados magyaltölgye (Portugália) végzett.

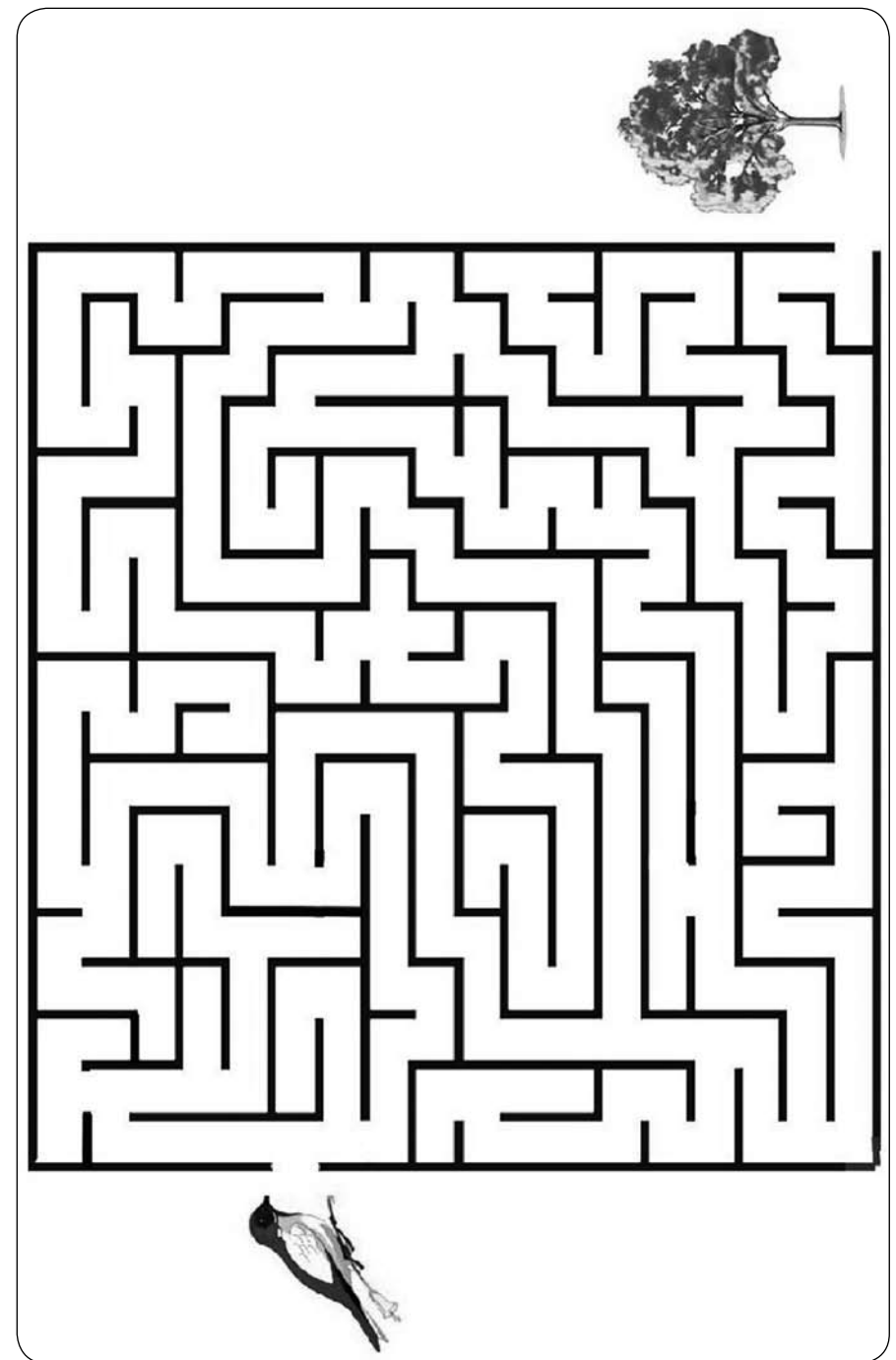
Az abramtsevói tölgy

Monte Barbeiro évszázados magyaltölgye

	MADÁR
	FÉSZEK
	MADÁRTOLL
	MADÁRETETŐ
	FA
	SZÁRNY
	MADÁRHÁZ
	KUKAC

Kösd össze a képeket a megfelelő szavakkal!

Segíts a madárkának megtalálni a helyes utat a fáig!

Apukám és én

Bónis Noémi

3. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Szalma Viola

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Makai Kitti

2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Pechó Szabolcs

2. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Torda Tamara

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Molnár Máté

1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Szárnybontogató

Az én apukám

Az én apukám a legjobb apa. Az én apukámnak van a leghatásosabb szuper ölelése. A szuper ölelés olyan ölelés, amely hogyha megtörténik, a használói óriási szeretettel bírnak. Ezt az ölelést az én apukám tudja a legjobban használni.

Tóth Milla, 1. osztály, Csáki Lajos iskola

Szundi mókus

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy Szundi nevű mókus. Azért hívták Szundinak, mert egész nap csak szundikált. Amíg a barátai minden nap makkot, mogyorót és diót gyűjtögettek az erdőben, addig Szundi csak aludt a házában. Amikor beköszöntött a tél, Szundi észbe kapott és fürgén ugrált fáról fára. Hiába keresgélt, már semmit sem talált. Barátaihoz ment kéregetni, ők pedig megsajnálták.

Adtak neki diót, mogyorót, és így tele lett az éléskamrája. Szundi örült, hogy ilyen jó barátai vannak. Itt a vége, fuss el véle!

Gregus Erik,

3. osztály, Emléiskola, Zenta

Tavaszcím

Várlak tavasz, jöjj el már,
Az egész világ reád vár.
Virágozzanak a fák,
Énekeljen sok madár.
Hozz magaddal meleget,
Azt szeretik a gyerekek!

Fecske, gólya mind jöjjön,
Fenn az égen repüljön.
A rét, a domb mind azért kiált,
Nyíljon rajtuk millió virág.
Gyere tavasz, várunk ám,
Hogy színesebb legyen a világ.

Szarka Hanna

3. osztály, Emléiskola, Zenta

Ötvös Leila
2. osztály,
Október 10.
iskola,
Szabadka

Anyukám és én

Husla Szintia

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Csonkás Tibor

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Bálint András

3. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Balassa Réka

topolyai óvodás

Kalmár Hanna

topolyai óvodás

Pataki Szabrina

2. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos